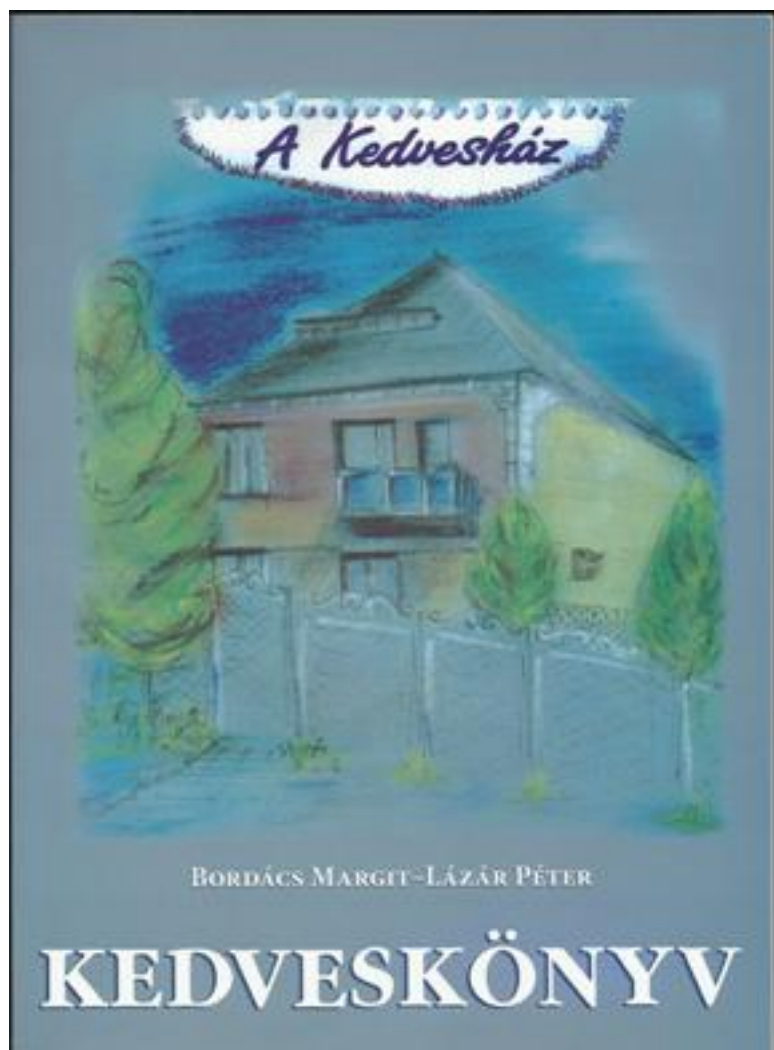

Bordács Margit és Lázár Péter könyve a személyiség-központú roma pedagógiáról. Ez a könyv 2002-ben jelent meg, de most 10 év elmúltával talán még aktuálisabb, mint annak idején volt.: "Évtizedek óta tudjuk, hogy a magyarországi cigányság sorsának jobbrafordulásához milyen nagy szükség lenne arra, hogy minél nagyobb számban legyenek olyan roma értelmiségiek, akik hiteles személyiségként képesek e népcsoport gondjainak szentelni életüket.

Akik képesek tanárként, orvosként, szociális munkásként, lelkészként, közigazgatási szakemberként dolgozni úgy, hogy gondolkodásukban, a problémák kezelésében képesek érvényesíteni a cigányság tradicionális értékeit, kultúráját.

Sajnos, minden ez irányú erőfeszítés ellenére, nagyon lassan nő a cigányértelmiségiek száma, s a diplomát, értelmiségi tudást szerzett cigányok közül kevesen vállalják a kíváncsú küldetés beteljesítését.

Lázár Péter, a nyírtelki Kedvesház megalapítója, a kevesek közé tartozik. Bordács Margittal, a hazai reformpedagógia egyik jelentős vállalkozásának, a Montessori iskolának vezetőjével közösen írott Kedveskönyv című (a Dinasztia Kiadó gondozásában megjelent) munkája a hazai roma pedagógia egyik jelentős műve.

Ugyanakkor sokkal több is ennél: olyan pedagógiai módszertani kézikönyv, amely képet ad a reformpedagógia egy évszázad alatt felhalmozott eszköztáráról, elsősorban azokról a módszerekről, amelyek a hátrányos helyzetű csoportok gyerekeinek személyiségfejlődését, szocializációját segítik.

A kötet anyaga részben a nyírtelki Kedvesház pedagógiai program keretében történt folyamatok, illetve az ott alkalmazott pedagógiai eljárások összegzése, részben pedig annak az 1999-ben akkreditált továbbképzésnek az anyaga, amelyet Lázár indított Kedvesház-pedagógiájának terjesztésére, a roma gyerekekkel foglalkozó pedagógusok felkészítésére.

Lázár Péter Kedvesház-programja, amely a hazai cigánypedagógia egyik legjelentősebb fejlesztési eredménye, a kényszerek szüleménye. Egy állástalanná vált roma származású pedagógus azt a feladatot kapta 1994 nyarán egy nyírségi falu iskolaigazgatójától, hogy a faluközponttól 15 km-re lévő cigánytelepen nagyon nehéz és szegényes körülmények között élő családok gyerekeit tanítsa meg tanulni, iskolába járni.

A feladat azért volt nehéz, mert ebben az iskolában – mint az ország nagyon sok hasonló iskolájában – évről évre sikertelen volt a cigánygyerekek beillesztése az iskola világába. Lázár az első napokban rádöbbsent arra, hogy a nagyon hátrányos körülmények közül érkező, korai életszakaszukban egészen más kultúrában szocializálódó gyerekek iskolai beilleszkedését nem lehet ugyanazokkal a módszerekkel végezni, mint a faluban lakó, vízvezetékes, fürdőszobás lakásokban felcseperedő, citromot és banánt evő, autóval utazó, videót néző, könyveket forgató gyerektársaikat.

Felismerte, hogy a cigánygyerekek számára az iskola által tanított többségi kultúra csak akkor sajátítható el, ha a kultúraelsajátításhoz szükséges készségek fejlesztése először saját kultúrájuk keretei között történik meg.

Ezért kezdte tanításukat a mezők, rétek, árokpartok növényeinek gyűjtögetésével, szemlélődéssel, saját életük tárgyainak megnevezésével. Ugyanis a nyírtelki cigánytelep gyerekei – mint ahogy általában a nagyon hátrányos életkörülményekből érkező gyerekek – számára ezek az első lépcsők a kultúrahaszna lat tanulásának meglehetősen rögzös útján. Lázár önmaga fedezte fel a kultúra-azonos pedagógia gondolatát, amelyet aztán amerikai tanulmányútján, egy indiánok nevelésével foglalkozó multikulturális nevelési központban „tanult” meg. ..."

(Új Pedagógiai Szemle 2003 /Schüttler Tamás)